

Orientation to Ontario

WAZEE

MWONGOZO WA MIPANGO NA HUDUMA KWA WAZEE

Wizara ya Masuala ya Wazee ya jimbo huchapisha Mwongozo wa Mipango na Huduma kwa Wazee katika lugha 16. Piga simu ya INFOnline ya Wazee kwa [1-888-910-1999](tel:1-888-910-1999) ili kuomba nakala. Ili kupata maelezo zaidi kuhusu usaidizi kwa wazee, tembelea ontario.ca au findlink.at/SeniorGuid

NYUMBA

Marekebisha ya Nyumbani

Wazee wengi wanataka kuishi katika nyumba zao wenyewe. Serikali ya Ontario hutoa msaada wa kifedha ili kuwasaidia wazee kukarabati nyumba zao ili waweze kuishi kwa kujitegemea. Kwa habari zaidi, tembelea ontario.ca au findlink.at/homeadaptAdult

Jamii za Mitindo ya Maisha

Jamii hizi ni makazi huru ya kuishi kwa walio wastaafu. Chaguzi za makazi ni pamoja na nyumba za jiji, nyumba iliyo na chumba cha mtu binafsi na nyumba ndogo.

Wakazi hulipia gharama zote. Shughuli za kijamii na burudani zinapatikana kwenye tovuti.

Nyuma za Waliostaafu

Nyumba za kustaafu ni biashara za kibinafsi ambazo hutoa malazi, huduma za msaada na utunzaji wa kibinafsi kwa wazee. Nyumba hizi

zimeidhinishwa na Kustaafu kwa serikali ya Ontario

Mamlaka ya Udhibiti wa Nyumba (RHRA). Wakazi hulipia gharama zote. Kwa orodha ya nyumba za kustaafu kulingana na eneo, tembelea rhra.ca

CHAGUZI ZA UTUNZAJI

Ili kupata maelezo zaidi kuhusu chaguo zifuatazo za utunzaji kwa wazee, tembelea Wizara ya Afya na Utunzaji wa Muda Mrefu kwenye ontario.ca au findlink.at/senior

- Huduma ya nyumbani ni pamoja na kutembelewa nyumbani na wataalamu wa afya kama vile wauguzi na wataalamu wa tiba ya mwili; utunzaji wa kibinafsi kama vile msaada wa usafi; usaidizi wa kutunza nyumba, ikiwa ni pamoja na kupika na kufua nguo.
- Huduma za Kuishi Kusaidiwa husaidia wazee walio katika mazingira magumu kuendelea kuishi nyumbani na mchanganyiko wa utunzaji uliopangwa na huduma inayohitajika.
- Mipango ya jamii ni pamoja na mipango ya siku za watu wazima zinazosimamiwa, chakula na huduma za usafiri.

Nyumba za Utunzaji wa Muda Mrefu ni makazi ya wazee wanaohitaji utunzaji wa uuguzi wa saa 24 au usimamizi. Nyumba hizi zimeidhinishwa na Wizara ya Afya na Utunzaji wa Muda Mrefu.

1-855-626-0002

<https://orientationontario.ca>

Funded by / Financé par :

Wakazi hulipia malazi pekee— matunzo ya uuguzi na huduma za kibinafsi hulipwa na serikali ya jimbo. Ili kupata nyumba ya utunzaji wa muda mrefu katika eneo lako, tembelea findlink.at/longcare

MAELEZO: Hatua ya kwanza ya kupata huduma ni kuwasiliana na Muungano wa Ushirikiano wa Afya wa Eneo lako (LHIN).

Tembelea ontario.ca au healthcareathome.ca

MAFAO

Pensheni ya Usalama wa Wazee (OAS).

OAS ni pensheni ya kila mwezi inayolipwa watu wenye umri wa miaka 65 au zaidi. Ili kustahiki OAS, lazima uwe umeishi Kanada kwa miaka 10 au zaidi baada ya umri wa miaka 18.

Nyongeza ya Mapato Iliyohakikishwa (GIS)

Ikiwa wewe ni mzee wa kipato cha chini unapokea manufaa ya OAS, unaweza pia kustahiki kwa GIS. Pata maelezo zaidi kuhusu OAS na GIS katika ServiceCanada.

Tembelea servicecanada.gc.ca au findlink.at/SsFXrD or call [1-800-277-9914](tel:1-800-277-9914).

MAELEZO: Ni lazima utume ombi la OAS na GIS kupitia ServiceCanada - hutapokea mafao haya kiotomatiki.

Mfumo wa Uhakikisho wa Mapato ya Mwaka (GAINS)

Unaweza kuhitimu kiotomatiki kwa mpango huu wa nyongeza wa mapato ya jimbo ikiwa unapokea mafao ya OAS na GIS, na jumla ya mapato yako ni chini ya kiwango kilichohakikishwa na jimbo.

Ili kujifunza zaidi, tembelea Wizara ya Fedha kwa ontario.ca au piga simu [1-866-668-8297](tel:1-866-668-8297).

Canada Pension Plan (Mpango wa Bima Kanada) (CPP)

CPP inapatikana kwa raia waliostaafu na wakaazi wa kudumu. Wafanyakazi nchini Kanada hutoa michango ya lazima kwa mpango kupitia mfumo wa kodi ya mapato. Unaweza kutuma maombi ya CPP unapostaafu.

Kiasi cha mafao yako ya kila mwezi kinategemea kiasi ulichochangia. Kwa habari zaidi, tembelea ServiceCanada kwa canada.ca au findlink.at/CPP

Mpango wa Mafao ya Dawa ya Ontario

Mpango huu hulipia dawa zilizoagizwa na daktari kwa wakazi wa Ontario wenye umri wa miaka 65 au zaidi. Pata maelezo zaidi katika ontario.ca au findlink.at/ODB au piga simu [1-866-532-3161](tel:1-866-532-3161).

UNYANYASAJI WA WAZEE NA USALAMA

Unyanyasaji wa wazee ni kitendo chochote kinachodhuru afya au ustawi wa mtu mzee na kinaweza kujumuisha unyanyasaji wa kifedha, kihisia, kimwili au kingono. Hii inaweza kutokea nyumbani au nje katika jamii.

Ikiwa wewe au mtu mzee unayemjua ndiye mwathirika wa unyanyasaji wa wazee, kuna msaada.

- Nambari ya Usalama ya Wazee hutoa maelezo, marejeleo na usaidizi kwa saa 24 kwa siku katika zaidi ya lugha 150. Unaweza pia kuripoti matumizi mabaya. Piga simu [1-866-299-1011](tel:1-866-299-1011).

RASILIMALI MUHIMU

- Ikiwa una dharura ya matibabu, piga simu kwa [911](tel:911) na uombe ambulensi.
- Ili kujua kuhusu jamii na mipango ya burudani kwa wazee katika eneo lako, piga simu [211](tel:211).
- Chini ya Kanuni ya Haki za Kibinadamu ya Ontario, huwezi kutendewa isivyo haki kwa sababu ya umri wako. Soma zaidi katika Tume ya Haki za Kibinadamu ya Ontario: ohrc.on.ca

JE, UNA JUA?

Ili kustahiki takriban mipango yote ya serikali, unahitaji kuwasilisha ripoti ya kodi ya mapato ya kibinafsi kila mwaka.

MAELEZO MUHIMU

Wahalifu mara nyingi huwalenga wazee kwa vitendo vya ulaghai wa kifedha. Jifunze jinsi ya kujilinda na kuwalinda wengine katika.

Kituo cha Kupambana na Ulaghai cha Kanada: antifraudcentre.ca

